

Datum: 2025-02-05

Ärendenummer: SLK-2024-01040

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.hc@regeringskansliet.se

Kopia: kalle.brandstedt@regeringskansliet.se

Diarienummer: S2024/01892

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Socialdepartementet Tiotandvård - ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård

Tandvårdssystemet och utredningen som helhet berör i stora delar region och stat. Göteborgs Stads yttrandet avser utredningens förslag som främst berör kommunen och ekonomiskt bistånd.

Utredningens förslag och bedömningar avseende ett förstärkt högkostnadsskydd

Göteborgs Stad ställer sig generellt positiv till utredningens förslag och bedömningar om ett förstärkt högkostnadsskydd, så kallad tiotandvård, eftersom det beräknas leda till att tandvårdskostnaderna kan minska för de som kan komma att omfattas. Göteborgs Stad stödjer utredningens bedömning om att ålderskriteriet på sikt bör ersättas av en munhälsoprofil för att omfatta personer med störst behov av tandvård. Genom att sänka kostnaderna för viss tandvård kan en av konsekvenserna bli att färre personer ansöker om ekonomiskt bistånd för tandvårdskostnader. Det innebär lägre kostnader för tandvård för såväl vissa enskilda som för Göteborgs Stad.

Göteborgs Stad betonar att den positiva effekten på stadens kostnader för ekonomiskt bistånd förväntas bli märkbara först när förslaget utvidgas till att omfatta samtliga i befolkningen. Här kommer även informationsinsatser om högkostnadsskyddet att behövas för att nå de som har störst behov.

Särregler för avgifter för tandvård för asylsökande och för utlänningar som saknar nödvändiga tillstånd

Göteborgs Stad bedömer att utredningens förslag gällande dessa delar ska avstyrkas.

Förslagen innebär ett nytt uppdrag för kommunerna gällande handläggning av ekonomiskt bistånd för målgrupper där kommunerna i övrigt saknar ansvar för att tillgodose individernas behov av stöd. Även om utredningen föreslår att kommunerna genom statsbidrag ska ersättas för kostnaderna för utbetalt bistånd och för handläggningen av biståndet, bedömer Göteborgs Stad att förändringen kan få en negativ påverkan på Göteborgs Stads socialtjänst. Trots att omfattningen av ansökningar för tandvårdskostnader bedöms som liten, riskerar handläggningen av varje enskild ansökan att bli resurskrävande.

För närvarande pågår flera av regeringen initierade utredningar som förväntas få konsekvenser för utlänningar på olika sätt, och till viss del även för kommunerna.

Eftersom dessa lagförslag presenteras vid olika tillfällen, är det inte möjligt att få en tydlig bild över hur de olika förslagen kommer att harmonisera med varandra. Utredaren påpekar själv att det finns andra pågående utredningar som har i uppdrag att lämna förslag som kan bli svåra att förena med det nu aktuella förslaget. Om utredningens lösning genomförs tillsammans med de andra utredningarnas förslag, finns det en risk för att den leder till otydligheter i socialtjänstens uppdrag i förhållande till utlänningar utan nödvändiga tillstånd. Även uppdraget att ta fram en ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare som ska redovisas i april 2025, kan innebära lagförslag som riskerar att gå stick i stäv med de förslag som presenterats i nu remitterat betänkande. Göteborgs Stad gör därför bedömningen att det inte går att bedöma de sammantagna konsekvenserna av den lagstiftning som utredningen föreslår i detta betänkande samt den lagstiftning som kommer att föreslås i kommande utredningar, och hur dessa olika förslag kommer att påverka varandra.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Jonas Attenius (S) och Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan samt avslag på yrkande från SD den 31 januari 2025 (bilaga A).

Jörgen Fogelklou (SD) och Martin Wannholt (D) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från SD den 31 januari 2025 (bilaga A).

Vid omröstning röstade Axel Josefson (M), Daniel Bernmar (V), Hampus Magnusson (M), Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti (S), Jenny Broman (V), Axel Darvik (L), Karin Pleijel (MP), Elisabet Lann (KD), tjänstgörande ersättaren Johannes Hulter (S) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Jonas Attenius och Axel Josefsons yrkande.

Martin Wannholt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) röstade för bifall det egna yrkandet.

Kommunstyrelsen beslutade med elva röster mot två att bifalla Jonas Attenius och Axel Josefsons yrkande.

Representanterna från M, L och KD antecknade följande till protokollet: Vi ser i huvudsak positivt på utredningens förslag om ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård, då det i längden kan innebära positiva effekter för Göteborgs Stad genom minskade kostnader för ekonomiskt bistånd och ökad tillgänglighet till tandvård för de som har störst behov.

Vi menar att en långsiktig hållbar och rättvis tandvårdsreform bör utformas på nationell nivå med fokus på behovsstyrd tillgänglighet och ekonomisk hållbarhet. Det är viktigt att reformer genomförs med en helhetsbedömning av konsekvenserna för både enskilda individer och kommunens resurser.

Vi betonar vikten av att utformningen av ett förstärkt högkostnadsskydd sker på ett sätt som är ekonomiskt hållbart, rättvist och bidrar till en långsiktig förbättring av tandvården för alla som kan nyttja den.

Representanterna från S, V och MP antecknade som yttrande en skrivelse från den 3 februari 2025 (bilaga B).

Göteborg den 5 februari 2025
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yrkande angående – Remiss från Socialdepartementet Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande gällande yttrande över remissen av betänkandet Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70), ändras i enlighet med nedanstående text och översänds till Socialdepartementet.

Yrkandet

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Socialdepartementet Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård

Göteborgs Stad ser vikten av att tandvården på sikt fullt ut integreras i den allmänna välfärden för svenska medborgare. Samma högkostnadsskydd som gäller för sjukvården bör gälla för tandvård. Samtidigt bör den kraftigt subventionerade tandvården för asylsökande, personer utan nödvändiga tillstånd och andra som inte är svenska medborgare avskaffas. Fokus bör ligga på att prioritera svenska medborgares behov av en rättvis, tillgänglig och högkvalitativ tandvård.

Utredningens förslag och bedömningar avseende ett förstärkt högkostnadsskydd

Göteborgs Stad ställer sig generellt positiv till utredningens förslag och bedömningar om ett förstärkt högkostnadsskydd, så kallad tiotandvård, eftersom det beräknas leda till att tandvårdskostnaderna kan minska för de som kan komma att omfattas. Göteborgs Stad stödjer utredningens bedömning om att ålderskriteriet på sikt bör ersättas av en munhälsoprofil för att omfatta personer med störst behov av tandvård. Genom att sänka kostnaderna för viss tandvård kan en av konsekvenserna bli att färre personer ansöker om ekonomiskt bistånd för tandvårdskostnader. Det innebär lägre kostnader för tandvård för såväl vissa enskilda som för Göteborgs Stad.

Göteborgs Stad betonar att den positiva effekten på stadens kostnader för ekonomiskt bistånd förväntas bli märkbara först när förslaget utvidgas till att omfatta samtliga svenska medborgare. Här kommer även informationsinsatser om högkostnadsskyddet att behövas för att nå de som har störst behov.

Särregler för avgifter för tandvård för asylsökande och för utlänningar som saknar nödvändiga tillstånd

Dessa grupper bör inte längre omfattas av subventionerad tandvård, resurser ska riktas till att stärka tandvården för svenska medborgare.

Göteborgs Stad ser positivt på att vuxna asylsökande ska betala för tandvård på samma sätt som den övriga befolkningen om de har tillräckliga medel. Tandvård som inte kan anstå ska fortsatt vara möjligt men den enskilde får då betala för kostnaden själv.

Förslagen innebär ett nytt uppdrag för kommunerna gällande handläggning av ekonomiskt bistånd för målgrupper där kommunerna i övrigt saknar ansvar för att tillgodose individernas behov av stöd. Utredningen föreslår att kommunerna genom statsbidrag ska ersättas för kostnaderna för utbetalt bistånd och för handläggningen av biståndet. Göteborgs Stad bedömer att förändringen eventuellt kan komma att påverka på Göteborgs Stads socialtjänst resurser negativt i form av resurskrävande handläggning.

Göteborgs Stad bedömer att förslagen i detta betänkande samt den lagstiftning som kommer att föreslås i kommande utredningar blir övervägande positiva för göteborgarna.

Yttrande angående remiss från Socialdepartementet Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70)

God tandhälsa genom hela livet och möjligheten för alla till att kunna förebygga tandproblem redan innan de uppstår borde vara självklar. Faktum är dock att friska tänder idag i hög grad är en klassfråga. Den som har små marginaler tvingas låna pengar för att bekosta sin tandvård, be om en avbetalningsplan för de ofta höga kostnaderna eller i värsta fall helt enkelt avstå från att åtgärda sina tandproblem. Tandvårdsreformen i denna remiss kan därför vid första anblick verka odelat positiv, men saken är den att den kommer med ett högt pris – en försämrad tandvård för alla unga, asylsökande och för utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd. Gällande gruppen asylsökande och personer utan nödvändiga tillstånd skulle det dessutom innebära handläggning av ekonomiskt bistånd på ett nytt område, vilket staden bedömer att man inte skulle bli fullt ut ersatta för.

Genom reformer som införandet av folktandvård och den allmänna tandvårdsförsäkringen har tillgången till tandvård ökat. Vi tre partier ser att den enda vägen är att fortsätta förbättra möjligheten till god tandhälsa för hela befolkningen, inklusive och inte minst för alla unga. Att sänka åldersgränsen för fri tandvård är därför ett rent dråpslag. Regeringens riktning mot nedmontering av ett välfungerande system leder oss helt fel, och snarare in på en väg där det är den med bäst socioekonomiska förutsättningar som får bäst vård. Det är inte det Sverige som vi vill se.